



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/714/2011/Pan.

## A Független Rendészeti Panasztestület

210/2012. (VI. 19.) számú

### állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszosok**<sup>1</sup> jogi képviselőjük útján 2011. november 24-én előterjesztett panasza alapján indult eljárásban a 2012. június 19-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

**megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak,**

**és a Terror Elhárító Központ főigazgatójának.**

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

### Indokolás

A panaszos jogi képviselőjén keresztül, 2011. november 24-én postai úton előterjesztett panaszbeadványával fordult a Testülethez, melyben azt kifogásolta, hogy 2011. november 21-én, az éjjeli órákban a rendőrség képviselői nagy erővel jelentek meg otthonánál és kezdtek intézkedésbe a panaszossal és családtagjaival – így feleségével és kilenc éves kislányával – szemben. A jogi képviselő a Testületnek megküldte mind a panaszos, mind pedig a panaszos felesége által a Testület előtti eljárásban való képviseletre vonatkozó meghatalmazásokat.

### I.

1) A panaszbeadvány szerint a panaszos 2011. november 21-én éjjel kb. 1 óra 30 perc és 1 óra 45 perc közötti időben zajra ébredt otthonában, ezért felhúzta az utcára néző ablak egyik redőnyét. Ekkor látta, hogy a kert kapuja nyitva van és sok ember tartózkodik házuk előtt. A panaszos először arra gondolt, hogy nyitva hagyta a kaput, amin kiszökött a kutyájuk és valami gondot okozott, ezért alsónadrágban és pólóban azonnal kisietett az ajtóhoz.

<sup>1</sup> Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Amint az ajtót kinyitotta, lámpákkal világítottak felé, és fegyvert fogtak rá, közben pedig azt kiabálták, hogy feküdjön le, amit a panaszos megtagadott. Ekkor ráordítottak, hogy feltartott kézzel hátrálva menjen ki az utcára és tegye kezeit a kerítésre. Amikor kiért, folyamatosan egy számára ismeretlen nevet ismételtettek, amire közölte, hogy őt nem így hívják.

Megkérdezték a panaszost, hogy ki tartózkodik a házban, mire elmondta, hogy a felesége és gyermeke. A panaszossal ezután közölték, hogy ébressze fel őket, mert nekik is el kell hagyniuk a házat. Miközben az ott levő személyek készülődtek, a panaszossal kinyitatták a ház bejárati ajtaját, felhúzták az összes redőnyt és felkapcsoltatták a lámpákat, valamint a mellékhelyiségeket (nyári konyha, garázs, raktár és az udvaron álló tehergépkocsit) is kinyitatták. Ezt követően arra utasították a panaszost, hogy hagyja el a kertet is, és bementek a területre. Mialatt ez a párbeszéd zajlott néhány erősen felfegyverkezett rendőr folyamatosan a kertben tartózkodott. Ezen személyek már akkor is az ingatlan területén voltak, amikor a panaszost először felszólították a ház elhagyására.

Az egész procedúra az ingatlan átvizsgálásával együtt kb. 30-40 percig tartott. A panaszos megjegyezte, hogy a házat nélküle vizsgálták át. A panaszos felesége és a 9 éves kislánya egy civil autóban volt egy pszichológussal, aki a rendőrökhöz tartozott.

Az intézkedés során véletlenül sikerült tisztázni azt, hogy a cím, ahol intézkedtek, nem a rendőrség által keresett cím, azaz nem a T. utca 70. szám, hanem a M. utca 2. Ekkor közölték, hogy „elnézést, de a GPS ezt a helyet jelölte meg nekik”. Ezt követően – a panaszos instrukciói alapján – az egyik rendőr átsétált a panaszos által megmutatott irányba, majd nem sokkal később visszaért és közölte a „fiúkkal”, hogy megvan a cím. Ezután autóba ültek és a panaszos házától mintegy 150 méterre kezdtek meg az újabb intézkedést.

Amikor elmentek, a panaszos nyugalomba helyezte a családját és körülnézett az ingatlanon. A panaszos annyit tapasztalt, hogy a kertkapu zárja megrongálódott. Ezután a panaszos a rendőrök után ment, hogy „legalább egy papírt kapjak arról, ami velünk történt”. A panaszos kezébe adtak egy papírdarabot, amin egy név és egy rendfokozat szerepelt, illetve közölték, hogy az okozott kárt „természetesen megtérítik”.

A panaszos kicsivel később újra némi zajt hallott, ezért ismét kinézett, amikor azt látta, hogy a korábban a házánál intézkedő rendőrök mentek vissza. Jelezték a panaszosnak, hogy amennyiben megengedi, fényképfelvételt készítenek a megrongálódott kapuról és rögzítenék a panaszos adatait, amit meg is tettek.

A panaszos rögzítette, hogy kb. tizenkét fő vett részt az akcióban. Volt köztük olyan személy, aki civil, de volt, aki un. bevetési ruhát viselt. A bevetési ruhákon „TEK” jelzést látott a panaszos, illetve a papírdarab, amit kapott, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Szervezett Bűnözés Elleni Osztályt és annak címét, valamint egy r. őrnagy – akit a panaszos név szerint megjelölt – nevét és telefonszámot tartalmazta.

A panaszos felesége a procedúra végére „teljesen kiborult”, és gyermekét is láthatóan megviselték a történetek.

A panaszos hangot adott annak, hogy a végrehajtott intézkedés mélységesen felháborítja, mert a családjának ártatlanul kellett elszenvednie azt, hogy felvegyverkezett emberek törtek álmukra.

A panaszos álláspontja szerint azzal, hogy a rendőrök 30-40 percen keresztül korlátozták szabad mozgásukat, illetve azzal, hogy az ingatlanra betörték, megsértették a panaszos és családja személyes szabadságához és a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő alapvető alkotmányos jogait.

A panaszos a fentiek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

2) A panaszbeadvány mellékleteként megküldésre került az intézkedés végén panaszosnak átadott papírdarab másolata, amelyen a panaszban említett adatok olvashatóak.

3) A panaszbeadvány 2011. december 15-én kelt kiegészítése szerint az eljáró rendőrök sem az intézkedésük elején, sem annak végén nem adtak tájékoztatást az intézkedés okáról, céljáról és jogalapjáról. A panaszost és családját nem igazoltatták, csak szóban kérdezték meg a panaszos adatait.

Az intézkedés hangneme és az elbánás normális volt, azzal kapcsolatosan a panaszos kifogást nem fogalmazott meg.

A 2011. december 15. napján kelt levél szerint, a sérelmezett intézkedés óta az addig eltelt ideig a rendőrség részéről sem a bocsánatkérés, sem a kár megtérítése céljából nem kereste meg senki a panaszost.

## II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a BRFK vezetőjétől, valamint közvetlenül a Terrorrelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK) főigazgatójától, illetve megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, illetve konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség és a TEK álláspontját.

1) A BRFK által az ügyben keletkezett és az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Testület részére továbbított dokumentumok az alábbi információkat tartalmazzák.

a) A BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály vezetőjének (a továbbiakban: r. alezredes) a Testület kérdései alapján a BRFK vezetője felé megtett jelentése szerint a főosztály alá tartozó Szervezett Bűnözés Elleni Osztály eljárást folytat a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés f) pontja szerint minősülő, több emberen elkövetett emberölés kísérlet elkövetésének megalapozott gyanúja miatt három gyanúsítottal szemben (a továbbiakban: gyanúsított illetve elkövető). A rendelkezésre álló információk szerint a gyanúsítottak egy áruház benzinkútjánál a velük szemben intézkedő biztonsági őrokre többször rálöttek, majd a helyszínről távoztak.

Az eljárás során beazonosításra kerültek a feltételezett elkövetők, akiknek bejelentett, illetve ismert lakcímein, tartózkodási helyein házkutatásokat tartottak, illetve megkísérelték a szökésben lévő elkövetők elfogását. Mivel a rendelkezésre álló adatok alapján az elkövetők éles lőfegyverekkel rendelkeztek, amelyeket a bűncselekmény elkövetése során használtak is, így az elfogásukhoz a TEK munkatársainak segítségét kérték.

2011. november 21-én a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály és Osztály tagjai, valamint a TEK munkatársai megjelentek O. város, „T. J. u. 70.” szám alatt, az egyik elkövető bejelentett lakcímén, a gyanúsított elfogása, valamint a házkutatás megtartása érdekében.

Az elfogás eredményes és biztonságos végrehajtása érdekében az intézkedésre a késő esti, hajnali órák tűntek a legalkalmasabbnak.

A helyismeret hiányában az intézkedés megkezdése előtt adatgyűjtés zajlott a címen, melyet GPS műszer jelzése, valamint személyes megfigyelés útján hajtottak végre. Fentiek alapján megállapításra került a cím, mely egy sarokház volt a T. I. utca és M. utca sarkán.

A cím beazonosítását követően a TEK hajtotta végre az intézkedést, mely során a ház körbezárását követően felszólították a bent tartózkodókat – egyik elkövetőt – hogy jöjjenek ki, és adják meg magukat. A TEK munkatársai az intézkedés során a náluk rendszeresített védőfelszereléseket viselték és velük nagy tűzerejű lőfegyverek voltak. A BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály tagjai civil ruhában voltak, szolgálati lőfegyver, illetve bilincs volt náluk. BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály részéről 4 szolgálati gépkocsival 7 fő volt jelen, míg a TEK részéről 8-9 gépkocsival kb. 16-18 fő.

Az intézkedés során a kertkaput erőszakos módon betörték. A ház ajtaján egy férfi jött ki a felszólításnak megfelelően, aki megmondta nevét, és, hogy a házban csak ő, felesége és kislányuk tartózkodik.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy a keresett elkövetőt (akit név szerint megneveztek) nem ismeri. A panaszos kikísérte a házból feleségét és kislányát, akik egy civil jellegű szolgálati gépkocsiba lettek beültetve, ahol a TEK kötelékébe tartozó pszichológus hölgy beszélt velük. A TEK munkatársai az egész házat átvizsgálták.

A panaszossal közölték, hogy milyen ügyben és kit keresnek, mire elmondta, hogy nem ismeri a megnevezett személyt, pedig már évek óta itt laknak családjával. Amikor megmondták a panaszosnak, hogy a „T. F.” utca 70. számot keresik, úgy reagált, hogy az ő háza a M. utcára van számozva (M. u. 2.), az nem a keresett ház.

Ezt követően a helyszínen szélesebb körben végeztek adatgyűjtést, aminek során megállapítást nyert, hogy a panaszos „házával sréhen szemben, mintegy 70-80 méterre, van egy másik családi ház, melynek a kerítésén látható az utca névtábla és házszám, amelyet mi kerestünk”.

Ezután a panaszostól elnézést kértek – személyesen, a Szervezett Bűnözés Elleni Osztály vezetője (a továbbiakban: osztályvezető) –, majd a TEK munkatársai a ház teljes átvizsgálását követően az intézkedést befejezték és átálltak a másik címre, ahol szintén végrehajtották az elfogásra az intézkedést. A panaszos címén házkutatás nem történt, miután meggyőződtek arról, hogy a keresett személy nem tartózkodik az épületben. A panaszost szóban tájékoztatták

a jogi, panasztételi lehetőségeiről, megadták neki az eljárást folytató nyomozó hatóság vezetőjének nevét és elérhetőségét, hogy a keletkezett kárral kapcsolatos számlát küldje meg annak kifizetése céljából.

Mivel az intézkedés hajnalban történt, így azt más személy nem látta, az utcán senki nem közlekedett ebben az időben. A r. alezredes megjegyezte, hogy a hibájuk észlelését követően a lehető leggyorsabban intézkedtek az intézkedés befejezésére és többször is elnézést kértek a panaszostól, aki a helyszínen nagyon megértő és segítőkész volt.

Az intézkedés gyors és határozott végrehajtására a keresett „bűnöző” személy előélete és az elkövetett bűncselekmény elkövetési módja miatt volt szükség. Az intézkedés eredményes és biztonságos végrehajtása érdekében volt szükséges és indokolt a kemény és határozott, de a r. alezredes álláspontja szerint jog- és szakszerű rendőri intézkedés. Ennek indokoltságát bizonyítja az is, hogy amikor az elkövetők elfogására később sor került, akkor egyikük az elfogását végző rendőrökre lőtt.

Az intézkedés során megtörtént a szabályszerű felszólítás, mely szerint: „Itt a rendőrség, felszólítom [...]ot, illetve a házban tartózkodó személyeket, hogy a házból feltartott kézzel egyenként jöjjenek ki.”

A r. alezredes jelentése szerint az intézkedést követően kivizsgálták annak jog- és szakszerűségét, mely során megállapítást nyert, hogy az intézkedés elején a cím felderítése nem volt szakszerű, amivel kapcsolatosan egy r. főhadnaggyal (a továbbiakban: r. főhadnagy) szemben fegyelmi eljárás elrendelését kezdeményezték.

A panaszos 2011. decemberében panaszt, illetve kártérítési igényt nyújtott be a BRFK felé.

Az intézkedésben a Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály részéről hét személy vett részt (a főosztályvezető r. alezredes, egy r. őrnagy osztályvezető, egy r. főhadnagy alosztályvezető, egy r. főhadnagy főnyomozó és három r. főhadnagy nyomozó).

b) A r. főhadnagy 2011. november 22-én kelt jelentése az ügy megítélése szempontjából a fentiekhez képest a következő többletinformációt tartalmazza.

2011. november 19-én az elkövetők beazonosítása megtörtént, akik közül az egyiknek a bejelentett, állandó lakóhelye O., T. I. utca 70. szám alatt volt található.

2011. november 21. napján hajnalban egy r. főhadnaggyal (a továbbiakban: mb. alosztályvezető) és egy r. századossal jelentek meg a fenti városban, hogy pontosan beazonosítsák a T. I. utca 70. szám alatti lakóházat. A helyszín a település külvárosában, egy családi házas övezetben található. Először a GPS alapján meghatározták az ingatlan helyzetét, majd miután megtalálták, vizuálisan is szerették volna azonosítani a lakóházat.

A helyszínen és annak közelében nem volt található sem utcatábla, sem házsám, vagy olyan azonosítási pont, amely alapján egyértelműen beazonosítható lett volna az utca és a lakóház. A környék 23 óra és éjjel 1 óra közötti időben teljesen kihalt volt, minden második lakóháznál kutyaugatás jelezte ottjártukat. A további felderítés és információgyűjtés veszélyeztette volna az elkövető elfogását.

Fentiek alapján a GPS koordináták szerint meghatározott lakóházat azonosították a T. I. utca 70. szám alatti címnek. A GPS és a térkép szerint is az általuk beazonosított helyszín volt a T. I. utca 70. szám alatti lakóház.

A szomszédok körében végzett adatgyűjtésre nem volt lehetőség, mivel nem volt információ arra vonatkozólag, hogy a keresett elkövető melyik szomszédjával ápol baráti kapcsolatot, ezért nem akarták kockáztatni az elfogás eredményességét.

Körülbelül éjjel 1 óra 30 perc körüli időben a TEK munkatársai – a r. főhadnagy és kollégái által beazonosított lakóházat – megkülönböztető fény és hangjelzéssel ellátott rendőri gépjárművekkel és gyalogosan is „megzárták” és az udvarban a bejáratánál található vasajtót kossal betörték, majd a r. főhadnagy emlékezete szerint a fentiekben már ismertetett felszólítást mondták el hangosbemondóban. („*Itt a Rendőrség! Felszólítom a házban tartózkodó B. Zs.-ot, hogy fegyvertelenül, felemelt kézzel, jöjjön ki!*”) A felszólítást két-három alkalommal elismételték, mire egy férfi jött ki a házból, aki szemmel láthatóan nem a keresett elkövető volt. A panaszos elmondta a vezetéknevét és, hogy nem ismeri a keresett férfit, már több éve lakik itt a feleségével és a gyermekkorú kislányával.

A TEK munkatársai közölték a panaszossal, hogy nem őt keresik, „menjen vissza a házba, öltözzön fel, öltöztesse fel a feleségét és a kislányát is és fájadjanak ki a lakóházból, hogy az átvizsgálásra kerüljön”. A panaszos a kérésnek eleget tett. Miután kijöttek a házból a TEK munkatársai megkezdték a lakóház átvizsgálását, de előtte még mindhármukat beültették egy fűtött szolgálati gépjárműbe, majd több alkalommal elmondták nekik, hogy nem őket, hanem egy erre a címre bejelentett, szökésben lévő fegyveres bűnözőt és társait keresik. A gépjárműben a TEK által foglalkoztatott pszichológus hölgy is megnyugtatta a családot, akik egyébként nem mutattak semmilyen félelmet, vagy zavartságot az intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszos elmondta, hogy otthona címe, nem a T. I. utca 70. szám, hanem egy teljesen más cím. Nem tudta megmondani, hogy hol található a rendőrség által keresett ingatlan, de megértette és elfogadta a rendőri intézkedés és a lakóház átvizsgálásának tényét.

A helyszínen az osztályvezető tájékoztatta az egyébként mindenben együttműködő és segítőkész panaszost, hogy az ajtóban keletkezett kárt meg fogják téríteni és elmondta, hogy a rendőrség nevében bocsánatot kérnek az okozott kellemetlenségért.

A panaszos a fentieket megértette és elfogadta. Nem mutatta jelét annak, hogy bármilyen polgári perrel fenyegetőzne a későbbiekben, vagy több százezer forintot követelne a rendőrségtől személyi jogainak megsértése címén. A történetek után a nyílt rendőri intézkedések bevezetése végett beazonosításra került a valódi T. I. utca 70. szám, amely átvizsgálása megtörtént, de ott csak a keresett elkövető édesanyja és az ő élettársa tartózkodott. Nem tudtak a keresett elkövető hollétéről.

c) A mb. alosztályvezető 2011. november 22. napján kelt jelentése a következő pluszinformációt tartalmazza.

A szóban forgó településen az osztályvezető utasítása alapján jelent meg a r. főhadnaggal és egy r. századossal, ahol megkezdték a két elkövető címének körbejárását az elfogás elősegítése érdekében.

Első alkalommal a T. I. utca 70. szám alatti helyet járták körbe. Mivel helyismerettel nem rendelkeztek, ezért a cím megállapításának érdekében GPS készüléket használtak. A GPS készüléket a mb. alosztályvezető kezelte, és amikor a készülék jelezte, hogy a címhez értek, „a M. utca és a T. I. utca kereszteződésében lévő házra mutatta a koordinátákat”. Ez körülbelül 22 óra 30 perc körüli időben történt. Ezt követően, mivel a helyszínen azt tapasztalták, hogy sem gépjármű sem pedig gyalogos forgalom nincs, az autóban ülő r. főhadnagyot utasította a mb. alosztályvezető arra, hogy gyalogosan is ellenőrizze a T. I. utca 70. szám alatti helyet, különös tekintettel arra, hogy a házban tartózkodnak-e személyek, van-e kutya stb. A r. főhadnagy gyalogosan is megtekintette a helyszínt. A cím T. I. utca felőli oldalán egybefüggő fa, illetve bokor csoport volt, a ház a M. utca felőli oldalhoz volt közelebb és a bejárata is oda esett. A kései idő miatt rossz látási viszonyok voltak – az utcában található közvilágítás fényeire lehetett csak támaszkodni –, és konspirációs okok miatt zseblámpát a r. főhadnagy nem használhatott.

Fentieket követően egy, az ugyanezen a településen levő másik címen is megjelentek, melyet szintén GPS segítségével találtak meg. A cím az utca közepén volt, de az utcában szintén nem volt gyalogos és gépjármű forgalom, ezért azt gyalogosan ismét r. főhadnagy tekintette meg.

Mindezek után a TEK mindkét címen megjelent és megkezdte az intézkedést. Az mb. alosztályvezetőt az osztályvezető értesítette telefonon arról, hogy a címbejárás alkalmával rossz címet jártak be, és, hogy a megfelelő cím a bejárt helyszíntől mintegy 70 méterrel messzebb, azzal szemben található.

d) Az osztályvezető 2011. november 30. napján kelt parancsnoki kivizsgálása szerint 2011. november 21-én két – emberölés bűntett kísérletének megalapozottan gyanúsítható – személy fenti településre bejelentett lakcímeit ellenőrzés alá vonták, illetve azokon házkutatást tartottak. Az egyik keresett elkövető T. I. u. 70. szám alatti lakóhelyét operatív módszerekkel leellenőrizték. A helyismeret hiánya miatt a rendelkezésre álló GPS készülékre hagyatkoztak, majd a készülék által jelzett címet személyesen, gyalogosan is szemrevételezte a r. főhadnagy. A r. főhadnagy az ellenőrzés során megállapította, hogy a jelzett cím egy sarokház, mely kb. 180 cm magas kerítéssel körbevett, egy szintes családi ház. A r. főhadnagy utca nevet, illetve házszámot nem észlelt.

Az intézkedés során kiderült, hogy a ház pontos címe O., M. u. 2., ami ki is volt írva a háznál található postaládára. A részletes adatgyűjtés során megállapítást nyert, hogy a keresett cím a helyszíntől mintegy 60-70 méterre, az utca túloldalán található, ahol szintén ki volt írva a kerítésre az utca, illetve a házszám is.

Az osztályvezető megállapította, hogy a r. főhadnagy a ház, illetve a környék ellenőrzése, szemrevételezése során nem kellő alaposággal és körültekintéssel járt el. Ennek alapján javasolta a r. főhadnaggyal szemben a fegyelmi eljárás lefolytatását.

2) A TEK a Testület megkeresésére az alábbi tájékoztatást nyújtotta.

a) A TEK Művelési Igazgatóságának igazgatója a Hivatal-Jogi Osztály vezetőjének címzett 2012. január 11-én kelt átiratában a Testület által feltett kérdésekre a következő válaszokat adta.

A TEK a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Osztály felkérése alapján hajtotta végre az intézkedést, figyelemmel arra, hogy a nyomozó szerv a Btk. 263. /A. § (1) bekezdésbe ütköző

lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntett megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárást indított, és az elkövető ellen elfogató parancsot adtak ki.

Az akció a forró nyomon történő üldözés keretében a felkérő szerv által meghatározott időbeosztásban került végrehajtásra.

A panaszos ingatlanának területére a záró egységek a kerítésen keresztül, míg a behatoló csoport tagjai a kertkapun keresztül jutottak be azt követően, hogy a megkülönböztető fényjelzéseket használó járművekkel körbevett épületben tartózkodó személyeket hangosbeszélő alkalmazásával, név és cím megjelölésével három alkalommal felszólították.

A lakásban kizárólag személykutatásra került sor, a házkutatás nem tartozik a műveleti egységek feladatkörébe. A intézkedés jogalapja továbbra is a körözött bűnöző felkutatása és elfogása volt. Az intézkedés módja először a felszólítás volt, majd mivel erre reagálás nem történt lakás átvizsgálására került sor.

A Testület által megfogalmazott kérdésben felsorolt, a panaszos irányába tett utasítások az intézkedés biztonságos végrehajtást szolgálták.

Az intézkedést a TEK 1. Műveleti Osztálya hajtotta végre 14 fővel és 2 gépjárművel. Az egység tagjai a műveleti osztályon rendszeresített egyen ruházatot, védőfelszerelést és fegyverzetet viseltek. A létszámot a felkérő szerv által kért intézkedés jellege (fegyveres elkövető elfogása) indokolta.

A TEK intézkedésének O., T. I. utca 70. szám alatt kellett volna megtörténnie, azonban a felkérő szerv által, az ingatlan beazonosítása tévesen történt meg. Ebből eredően az intézkedést a panaszos házánál hajtották végre.

A házból kijövő panaszossal közölték, hogy kit keresnek és mi az intézkedés célja. Ezt követően a panaszost átadta a TEK a felkérő szerv részére további, részletesebb felvilágosítás és tájékoztatás céljából.

Segítségnyújtás keretében a panaszos feleségével és 9 éves kislányával a végrehajtó állomány mellé kijelölt pszichológus adott tájékoztatást arról, hogy milyen intézkedésre és miért került sor. A panaszos és családja az intézkedés idejére, biztonsági okokból a műveleti helyszínről kivonásra kerültek. Az időjárásra tekintettel, az intézkedés befejezéséig biztosították számukra a fűtött gépjárműben való tartózkodást.

A családtagok felébresztését és a ház elhagyására történő felszólítást biztonsági szempontok indokolták.

A TEK intézkedett arra, hogy a panaszos hozza ki a családját és nem a műveleti egység tagjai hatoltak be a házba. Majd fűtött gépkocsit biztosítottak számukra és egy pszichológus szakembert rendeltek melléjük.

A gépkocsiban történő meghallgatást a felkérő szerv képviselője végezte, ezért név, rendfokozat, beosztási helyre vonatkozó adat nem állt a TEK rendelkezésére.



A melléképületek átvizsgálására a ház átvizsgálását követően a keresett személy felkutatása céljából került sor, ekkor jelezte a felkérő szerv, hogy az általuk adott cím téves, ezért az intézkedést felfüggesztették és a téves helyszínt elhagyták.

Utólagos intézkedés történt a roncsolással járó kár rögzítésére, valamint a panaszjogot illető tájékoztatásra. A panaszos nem kívánt panaszt tenni.

Az igazgató végül azt a tájékoztatást adta, hogy az intézkedés végrehajtásáról készült kép és hanganyag a vonatkozó jogszabályi kötelezettség alapján megsemmisítésre került.

b) A TEK Műveleti Igazgatóság I. Műveleti Osztály vezetője (a továbbiakban: I. Műveleti Osztály vezetője) által 2012. január 10-én a műveleti igazgatónak címzett tájékoztatás az igazgató átiratához képest az alábbi pluszinformációt tartalmazza.

Az intézkedés a felkérő szerv által az egyik elkövető feltételezett tartózkodási helyének bemutatott ingatlanon történt, ami megegyezett a panaszos házával. Az intézkedés célja az egyik elkövető és társa elfogása volt, illetve jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdés b) pontja szerinti elfogás elfogató parancs alapján.

A háromszori felszólítás hangosbeszélő segítségével történt meg, ami „a szokásos és szükséges elemeket tartalmazta”. A házban tartózkodók a háromszori felszólítás ellenére sem jöttek ki az ingatlanról, ezért került sor a kertkapu erőszakos megnyitására és a behatoló csoport kertbe történő „felmozgására”, ami a taktikai eljárás része fegyveres bűnöző elfogásánál.

A szolgálati fellépés az I. Műveleti Osztály vezetője szerint az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján történt.

A panaszos földre fekvésre utaló felszólítását biztonsági okok indokolták. Miután kiderült, hogy nem a célszeméllyel intézkednek, a földre fektetéstől elálltak. Azt az utasítást, hogy a panaszos feltett kézzel, háttal jöjjön ki az utcára, szintén biztonsági okok indokolták, de már egy humánusabb formában, mert az egyértelművé vált, hogy nem ő a keresett célszemély, de még továbbra is tisztázatlan volt a célszemélyhez fűződő viszonya. A I. Műveleti Osztály vezetője meghallgatta a panaszost arra vonatkozóan, hogy a célszemély a házban tartózkodik-e, továbbá arra, hogy kik tartózkodnak még az ingatlanban. A panaszos elmondta, hogy felesége és 9 éves lánya van a lakásban. A keresett személyre vonatkozólag nem tudott információval szolgálni.

Az intézkedést a késői végrehajtási időpontra és a vidéki környezetre tekintettel a végrehajtó állományon kívül más nem láthatta. A panaszos felesége és gyermeke ekkor még a lakásban tartózkodott lehúzott redőnyök mellett, így ők sem láthatták a történeteket.

A panaszossal és családjával szembeni intézkedés mindvégig kulturált volt, az ellen az intézkedést követően panasszal nem éltek.

c) Az I. Műveleti Osztály vezetőjének 2011. november 23-án kelt jelentéséből kiderül, hogy a műveleti feladat végrehajtására kijelölt állomány tizennégy személy volt, hét gépkocsival.

A jelentés tanúsága szerint a panaszolt intézkedést megelőzően a TEK az elkövetők felkutatása érdekében három helyszínen jelent meg és intézkedett, majd 21 óra 15 perckor kaptak utasítást a Tatabánya irányába való kivonulásra. Az panaszolt intézkedést megelőzően az I. Műveleti Osztály vezetője több eligazítást tartott az intézkedés végrehajtásával kapcsolatosan. A zárást követően, 1 óra 30 perckor a T. I. utca 70. szám alatti ingatlanban tartózkodó személyeket felszólították a ház lassú, fegyvertelen elhagyására.

3) A rendőrség továbbította a panaszos vagyoni és nem vagyoni kártérítési igényével kapcsolatos dokumentumokat.

A BRFK Hivatala Jogi, Koordinációs és Titkársági Főosztály vezetője a panaszos ügyvédjének címzett, 2012. január 20-án kelt levelében a következőket állapította meg.

A főosztály megkeresésére a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy amikor kiderült, hogy nem a keresett személy tartózkodik a házban a TEK munkatársai kíméletesen igyekeztek eljárni. Nem használtak bilincset, testi kényszert, lehetőséget adtak arra, hogy a panaszos felöltözhessen és ő maga hozza ki a családját, akik szintén kaptak időt a felöltözésre, illetve az intézkedés alatt fűtött gépkocsiba ültették őket és közben pszichológus foglalkozott velük. A panaszostól és családjától több alkalommal is bocsánatot kértek és jelezték, hogy kapuban okozott kárt megtérítik számukra. Mindezekre tekintettel nem tartotta indokoltnak a rendőrség a nem vagyoni kártérítés megfizetését, azonban az intézkedés során a kapuban okozott és számlával igazolt 1 800,- Ft összegű kár egyezség keretében történő megtérítését vállalta a BRFK.

### III.

A Testület a panaszos által előadottak alapján vizsgálat tárgyává tette a rendőrség TEK segítségével, éjjeli órákban végrehajtott intézkedéssorozatának jogszerűségét.

**A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak, a panaszos feleségének és kiskorú gyermeküknek – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a 13. § szerinti tulajdonhoz, az 54. § (1) bekezdésében szabályozott emberi méltósághoz, valamint a személyes szabadsághoz fűződő, az Alkotmány 55. § (1) bekezdésében biztosított jogát. Ezen túlmenően a rendőri fellépés érintette az Alkotmány 59. § (1) bekezdésben rögzített jogot a magánlakás sérthetlenségéhez.**

A Testületnek abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a rendőrségnek, illetve a TEK munkatársainak állt-e fenn intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben.

A panaszos előadta panaszában, hogy 2011. november 21-én az éjjeli órákban, kb. 1 óra 30 perc és 1 óra 45 perc körüli időben zajra ébredt, majd amikor emiatt ajtót nyitott, lámpákkal világítottak felé és fegyvert fogtak rá, miközben azt kiabálták felé, hogy feküdjön a földre. A panaszos értetlenül állt a történetek előtt, a földre fekvést pedig megtagadta. Ezután ráordítottak, hogy feltartott kézzel hátrálva menjen ki az utcára és tegye a kezét a kerítésre. Amíg a panaszos kiért az utcára egy, számára ismeretlen személy nevét ismételték, mire közölte a rendőrökkel, hogy őt nem úgy hívják. Megkérdezték, hogy ki tartózkodik a házban,

majd felszólították arra, hogy feleségét és gyermekét keltse fel, mivel nekik is el kell hagyniuk az ingatlant. A panaszossal felnyitatták a melléképületeket is, illetve felszólították, hogy hagyja el a kert területét is. Mindezeket követően bementek a panaszos ingatlanára. A panaszos felesége és gyermeke egy rendőrségi gépjárműben tartózkodott egy pszichológussal. Az intézkedés során „véletlenül” tisztázásra került az, hogy a rendőrség által keresett cím – T. I. utca 70. – nem azonos a panaszos címével, mivel az a M. u. 2. szám. Ekkor elnézést kértek és arra hivatkoztak, hogy a GPS a szóban forgó helyszín, azaz a panaszos címét jelölte meg. A panaszos csak a rendőrök eltávozása után vette észre, hogy kapuját megrongálták. A panaszos felesége „teljesen kiborult” a történetektől, és gyermeküket is láthatóan megviselték az események.

A rendőrség és a TEK a panaszos által előadottakkal szinte teljesen megegyezően adták elő M. u. 2. szám alatti ingatlannál történeteket azzal – amiről a panaszos nem tett említést, mivel elmondása szerint nem tájékoztatták az intézkedés okáról és céljáról, mindössze egy általa ismeretlen nevet ismételtek el többször –, hogy az intézkedést bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyek elfogása érdekében hajtották végre. A rendelkezésre álló dokumentumok szerint az elkövetők az intézkedés előtti napokban egy benzinkútról fizetés nélkül kívántak távozni, majd az intézkedő biztonsági őrökre többször rálöttek, és a helyszínről elmenekültek. (Megjegyzendő, hogy az elkövetett bűncselekmény minőségét eltérően jelölte meg a BRFK és a TEK, azonban ezen ellentét feloldását, mivel az a panasz tárgyát szorosan nem érinti, a Testület nem kísérelte meg.) Az egyik vélelmezett elkövető címe pedig a nyilvántartások szerint O., T. I. utca 70. szám alatt volt, ezért a rendőrség a TEK munkatársainak segítségével – figyelembe véve ugyanis, hogy a gyanúsítottak éles lőfegyverek birtokában voltak – megjelent ezen a címen az elkövető elfogása és a házkutatás végrehajtása érdekében. A helyismeret hiányában a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály Szervezett Bűnözés Elleni Osztály Felderítő Alosztály beosztottjai az intézkedést megelőzően adatot gyűjtöttek, amelyet GPS műszer segítségével, valamint személyes megfigyelés útján hajtottak végre. Az intézkedés megkezdését követően – azaz miután hangosbemondó segítségével kétszer-háromszor felszólítás hangzott el, majd a panaszos ingatlanának kerítését feltörték, illetve azt követően, hogy a panaszos kijött a házából, valamint családja is elhagyta az ingatlant – tájékoztatták a panaszost arról, hogy milyen ügyben, kit és mely címet keresik. A panaszos erre elmondta, hogy nem ismeri a keresett személyt, valamint, hogy a rendőrök által keresett ingatlan nem azonos panaszos otthonával. Ezután a szélesebb adatgyűjtést követően, a panaszos házától mintegy 70-80 méterre megtalálták a keresett ingatlant. A panaszostól elnézést kértek a történetek miatt, majd a TEK munkatársai a panaszos házában átvizsgálása után befejezte az intézkedést és a másik címen kezdett intézkedni.

**Fent ismertetett tények és körülmények alapján kétség kívül megállapítható, hogy a panaszossal szemben sem a BRFK-nak, sem pedig a TEK-nek nem állt fenn intézkedési kötelezettsége.** Az Rtv. 13. § (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”.

Kétségtelen, hogy a panaszossal szemben olyan tény vagy körülmény nem állt fenn, amelyet a jogszabály a rendőri intézkedéshez megkövetel. Maga a rendőrség is belátta, hogy téves helyszínen jelentek meg és nem a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható, körözött személy tartózkodási helyeül szolgáló ingatlanon kezdtek intézkedésbe.

A Testület álláspontja szerint ennek oka az volt, hogy a rendőrség elmulasztotta a tőle elvárható körütekintést a helyszín felkutatásakor. Az Rtv. alapvető szintű intézkedései közül az Rtv. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy „rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”. Az Rtv. utóbbi törvényhelyhez fűzött indokolása szerint, a rendőri működés alapjaira a törvényi meghatározottság és az egyéni felelősség. A törvény általi meghatározottság többirányú követelményt támaszt: a rendőr köteles feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően ellátni, az állampolgárok jogait csak törvény alapján korlátozhatja és kizárólag a törvényben meghatározott kényszerítő eszközöket alkalmazhatja, amennyiben az alkalmazás törvényi feltételei fennállnak. A körülmények ismeretében vitathatatlan az a tény, hogy a vizsgált esetben nem álltak fenn a panaszossal összefüggésben azon feltételek, amelyek a vele szembeni intézkedést megalapozták volna (nem megkérdőjelezve és értékelve azt, hogy a ténylegesen keresett személlyel szemben fennálltak-e vagy sem). A Testület megítélése szerint a jogszabály által előírt követelményeknek nem tett eleget a rendőrség, amelyet maguk a rendőrségi dokumentumok is visszaigazoltak.

A BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály vezetőjének átirata szerint, miután a panaszos tájékoztatta az eljáró rendőröket arról, hogy az ingatlanának címe nem azonos a rendőrség által keresettel, a rendőrség képviselői szélesebb körben végeztek adatgyűjtést, aminek során megállapítást nyert, hogy a panaszos „házával sréhen szemben, mintegy 70-80 méterre van, egy másik családi ház, melynek kerítésén látható az utca névtábla és házsám, amelyet mi kerestünk”. A Szervezett Bűnözés Elleni Osztály vezetője pedig a parancsnoki kivizsgálás során megállapította, hogy a ház, illetve a környék ellenőrzése, szemrevételezése nem a kellő alapossggal és körütekintéssel történt meg. A kivizsgálás szerint az intézkedés során kiderült a panaszos otthonának pontos címe, ami ki is volt írva a háznál található postaládára. A parancsnoki kivizsgálás is tartalmazza azt a tényt, hogy a keresett cím az utca túloldalán volt, ahol az utca és a házsám fel volt tüntetve. Helyismeret hiányában a felderítésben részt vevő nyomozók a GPS készülékre hagyatkoztak, majd a készülék által jelezett címet személyesen, gyalogosan is szemrevételezte a r. főhadnagy. A parancsnoki kivizsgálásból az is kiderül, hogy a szemrevételezés során a r. főhadnagy utca nevet, illetve házsámot nem észlelt.

A rendőrségi dokumentumokban fellelhető tényadatok azt mutatják tehát, hogy egyrészt a panaszos ingatlanának postaládáján ki volt írva az utca és a házsám, másrészt pedig, hogy a ténylegesen keresett cím felől mind utcatábla, mind pedig házsám fellelhető volt. Egyébként pedig a szemrevételezést végző r. főhadnagy nem talált sem utca nevet sem házsámot, tehát bízott a GPS koordináták rögzítése után a műszer által jelölt helyszín helyességében. Megjegyzendő, hogy a GPS műszer egy sarokháza mutatott, ezért elvárható lett volna a rendőrség részéről az, hogy megtekintsék a sarokház másik utca felé eső részét, ahogy az is – tekintve, hogy egyébként utca és névtábla nem volt fellelhető a rendőrség szerint a szemrevételezéskor a panaszos háza felől –, hogy a szemközti oldal, valamint a kereszteződés két oldala is leellenőrzésre kerüljön, eleget téve azzal az Rtv.-ben foglalt követelményeknek – miszerint a rendőr köteles a szolgálati feladatait a törvényben foglalt előírások szerint teljesíteni, illetve köteles megóvni az emberi méltóságot és az ember jogait – nem utolsó sorban elkerülve egy későbbi jogszerűtlen intézkedést. Ha az elvárható, illetve megfelelően széleskörű adatgyűjtést megtörtént volna a felderítés során, akkor a r. főhadnagy

is fellelte volna a helyes ingatlant, illetve a feltüntetett utcatáblát és házszámot, ahogy arra a végrehajtott jogszerűtlen intézkedés után sor került.

A Testület megítélése szerint a tapasztalt, illetve a rendőrség által is megállapított szakszerűtlenség a panaszossal szemben egy teljességgel indokolatlan és jogszerűtlen intézkedéshez vezetett, amelyen nem változtatnak a szemrevételezést végző mb. alosztályvezető, valamint r. főhadnagy érvei sem. A felderítő alosztály mb. vezetője utasította r. főhadnagyot a keresett ingatlan gyalogos ellenőrzésére, különös tekintettel arra, hogy a házban tartózkodnak-e személyek, hogy van-e kutya stb. A mb. alosztályvezető kitért arra jelentésében, hogy a kései idő miatt rossz látási viszonyok voltak és az utcában található közvilágítás fényére lehetett csak támaszkodni, hiszen konspirációs okok miatt zseblámpát a r. főhadnagy nem használhatott. A r. főhadnagy arról jelentett, hogy a helyszínen és annak közelében nem volt sem utcatábla, sem házszám, vagy olyan azonosítási pont, amely alapján egyértelműen beazonosítható lett volna a keresett utca és lakóház. A környék éjjel 23 óra és 1 óra közötti időben teljesen kihalt volt, és minden második lakóháznál kutya jelezte a rendőrség ottlétét. A r. főhadnagy jelentése szerint a további felderítés veszélyeztette volna az elkövető elfogását.

A Testület megítélése szerint a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni szolgálatánál az elvárható minimum követelmény lett volna, hogy a felderítés során, az egyébként nem „vis maior-szerű” nehézségek ellenére, a körözött személy tartózkodási helyeként általuk, a nyilvántartásokból ismertté vált címet a teljes bizonyossággal be tudják azonosítani. Ha ugyanis a keresett címen kezdi meg a rendőrség a TEK segítségével az intézkedését, akkor nem került volna sor a panaszossal szembeni indokolatlan és jogszerűtlen intézkedésre, aminek keretében egyébként – a körözött személy elfogásának indoka alapján – a panaszos házat és annak mellékhelyiségeit is indokolatlanul átvizsgálták. Hozzá kell tenni azt is, hogy a rendőrség szakszerűtlensége a valódi elkövetők feltalálását semmiképpen sem szolgálta, sőt mi több veszélyeztette, hiszen a panaszos házában hangosbemondóval megkezdett, mindösszesen kb. tizenegy – köztük megkülönböztető fényjelzéssel felszerelt – szolgálati gépkocsival, kb. huszonegy személlyel végrehajtott intézkedést a környéken lakók, így adott esetben valamely keresett személy is nyilvánvalóan észlelhette. Továbbá arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy a rendőrségi akció indokolatlan veszélyhelyzetet (is) teremtett, mivel egyrészt azt a TEK nagy tűzerejű löfegyvereivel hajtotta végre, másrészt a panaszos házában szomszédágában esetlegesen tartózkodó keresett elkövető részéről is fennállhatott a löfegyver használatának lehetősége és annak veszélye.

Megjegyzendő, hogy – ugyan a panasz Testület általi kivizsgálása szempontjából nem bír relevanciával – egy ugyanazon (belső) jelentésben, még a történetek után és ellenére is két esetben tévesen szerepel a T. I. utca (egyszer, mint T. J., másodszer pedig mint T. F.).

**A megállapított szakszerűtlenségből adódó jogszerűtlen, ezáltal pedig mindenféle jogalapot nélkülöző intézkedés súlyosan sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes szabadságához való jogát. Az intézkedés jogalap nélküli volta pedig az annak során fogatosított valamennyi további intézkedést – a panaszos ingatlanára való belépést, illetve a fő- és melléképületek átvizsgálását – valamint annak módját – így a panaszosnak címzett felszólítások, utasítások, az ingatlan kertkapujának megrongálása – jogszerűtlenné, ezáltal pedig a panaszos emberi méltóságát, tulajdonhoz illetve a magánlakás sérthetlenségéhez való jogát súlyosan sértővé tette.**

Kétség kívül megállapítható – még akkor is, ha a panaszos ébresztette fel és kísérte ki családtagjait az utcára, ahol fűtött gépkocsiba ültették őket és pszichológus foglalkozott velük –, hogy a panaszos felesége és a kilenc éves gyermeke érezhette megfélemlítőnek az éjjeli órákban, nagy rendőri erővel, illetve tévesen az otthonuknál végrehajtott rendőrségi akciót, ami által súlyosan sérült a tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz fűződő alapvető jogok. A Testület hozzáteszi, hogy a panaszos gyermekét illetően ezen alapjogsérelem különösen súlyosnak tekinthető kiskorúságára figyelemmel. Egy ilyen jellegű intézkedés – különösen úgy, hogy arra az éjjeli órákban, nagy rendőri erővel, nagy tűzerejű lőfegyverekkel felszerelve került sor – felmérhetetlen károkat okozhat a gyermek személyiségében, és hátrányosan hathat a személyiség fejlődésére is.

#### IV.

A Testület álláspontja szerint a megállapított jogsérelmek mértéke eléri azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelem megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. június 19.

**Dr. Juhász Imre**  
elnök, előadó testületi tag

**Dr. Féja András**  
testületi tag

**Fráterné dr. Ferenczy Nóra**  
testületi tag

**Dr. Kádár András Kristóf**  
testületi tag